

העלון השבועי שלך

האורח שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

info@ohrshalom.net הד"נ חברון – 19:22 מוצש"ק חברון – 20:26 /http://www.ohrshalom.net

הזמנים הם לפי שיעון קיץ

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

סילביה בת יחזקאל
יעקב וול בן מאיר
דבש אלדו בן יוסף
דינקה פלורטה בן שמואל
הררי שרה בת אליהו
חורה מאיר בן משה
טומלק חנה בת שמואל
כגן חיים בן שמואל
לוי חנה בת יצחק
מרקוביץ יהודית בת יצחק
יאנקו יעקב בן יצחק
פלח אמיליה בת משה
פליישר נתן בן הרש
קלאורה שמואל בן יעקב
אפרת חיה בת שלמה
קרצו פרידה בת ליאון
שמואל בן ישראל
רוזן בנימין בן דוד
ריבקינד צפורה בת חיים
רפאלוב יוסף בן אברהם
שמאי שי שילו בן יהושע
שצן משה בן חיים

ת.נ.צ.ב.ה

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 –
הציבור מוזמן

שיעור חדש
זוגיות ומשפחה בכל יום שני
בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה
ניתן לשלוח לבית המדרש
אור שלום ת.ד. 88 קרית
ארבע מיקוד 90100
חשבון בנק הדואר מספר
20033243

ואמר האדמו"ר על פי מה שכתב המהרי"א זקנו זצ"ל, שאם אדם רואה שיש עליו דינים, ילמד בבקר בדביקות וחשק, שידבק את עצמו אל פנימיות אור אין סוף, שבתוך האותיות.

וכל דבור ודבור ומוצא שפתיו יכוון לייחד לשם הקדוש, כי בכל אות ואות יש עולמות נשמות אלהות, ועולים ומתקשרים ומתייחדים האותיות, ונעשים ומתייחדים יחוד אמיתי באלוהותו יתברך, ויכלול את נשמתו עימהם בכל בחינה של עולמות נשמות אלוהות, שכינה נשמות מלאכים, ומייחדים כל העולמות כאחד ועולים, ונעשה שמחה ותענוג גדול לאין שיעור.

והסביר כי דברי המהרי"א זצוק"ל הוא משום שאין לך מחשבה שלא יהיה בה קומה שלימה, אלא שיש לפעמים מחשבה שצריכים לדחותה לגמרי ולא למתקה. והאדם יתבונן אם בשעה שבאה אצלו מחשבה שאינה ראויה, מיד תאחז בו חיל ורעדה וביטול והכנעה כי בכך זכרו עולה לפני השי"ת, אז יקרב את אותה המחשבה ויתהפך לו הרע לטוב.

וכל זה רק אם הוא בביטול גמור, עייל ונפיק, ולית מאן שימחה בידו, ואם לא כך במדרגתו, אזי ידחה אותה בכל מכל כי "הקם להרגך השכם להרגו". וסיפר שפעם בא איש אחד לשאול אם אמר כמה מילים בקריאת שמע ובתפלה ללא כוונה, והאם עליו לומר בשנית בכוונה?

וענו לו שידוע שאין לך שום דבר קטן וגדול שלא יהיה בו מציאות השי"ת, אפילו מחשבה חיצונית שם שי גם כן ניצוצות קדושה, ואם כן אם אמר כמה מילים של תורה ותפלה בלי כוונה, רק במחשבה חיצונית, ועכשיו אתה בא לומר שוב, מכאן לכאורה משמע שחלילה וחס בפעם הראשונה לא היה שם מציאות השי"ת.

על כן לא יאמר פעם שנייה אלא רק במחשבה וכשילמד בדרך הזו הרי הוא ממתיק את כל הדינים באמונה שלימה, וישתדל לחדש בה בכל יום חידושי תורה שהם קישוטי השכינה לשם אלקי ישראל בנעימות לתקן את רוחו ונשמתו.

באו המרגלים לפני משה ואמרו לו: באנו אל הארץ אשר שלחת אותנו לשם, ומצאנו שארץ זבת חלב ודבש היא, אך הצרה היא שהאנשים שם רבים מאוד וחזקים מאוד, ולא עוד, אלא שהדרך לשם מלאה מוקשים מכל הכיוונים; עמלק יושב בארץ הנגב, והחיתי והיבوسی והאמורי נמצאים על ההר, והכנעני התפרס על שני מקומות; על הים, ועל שפת הירדן. על כן א. לא נוכל לנצח את הענקים הגיבורים שבאותה ארץ, בגלל שחטאנו חטאים גדולים, בעגל ובבשר התאוה, וה' לא יהיה אתנו. ב. גם להגיע עד שם צריך ניסים גלויים, ואנחנו לא מספיק צדיקים שייעשו לנו ניסים. כאן השתיק אותם כלב ואמר: וכי לא עשה לנו הקב"ה ניסים גלויים בקריעת ים סוף ובהורדת המן? וזאת אף על פי שחטאנו בים, שנאמר "וימרו על ים בים סוף", וגם בתחילה התלוננו על המן! אף עתה, אם רק לא נמרוד בה' אע"פ שחטאנו, גם עלה נעלה לארץ ישראל כמו שאמר לנו משה, וגם נירש אותה.

החפץ חיים משוה את ענין המרגלים לענין לימוד התורה, ואומר, שאותה טענה שטען היצר הרע למרגלים בענין הארץ טוען הוא לנו, כיצד? אם נשאל יהודי: אתה מאמין שיש שכר גדול למקיימי התורה? ישיב: בודאי! אני מאמין באמונה שלימה שיפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה. אם כן, נשאל אותו, למה אתה מתרפה מלימוד התורה שעל ידי זה נגרם לך רפיון בקיום המצוות? ישיב לנו: אמת, אשרי מי שזכה ללימוד התורה ולקיום מצוותיה, הוא יזכה לעונג גדול של חיי העולם הבא, אבל מי יוכל לזכות לזה? רק מי שפורש מכל ענייני העולם הזה, ויושב בבית המדרש יומם ולילה, וכל מחשבותיו דבוקות בה' ובתורתו, הוא איש קדוש והוא יזכה לגן עדן, אבל לא איש כמוני.

אך באמת זוהי טעות מעיקרה, כי אין התורה מחייבת את בעל הבית שילמד כל היום וכל הלילה ולא יתעסק בשום עסק, חיובו רק לקבוע עיתים לתורה ושיהיה העסק באמונה ובלי תרמית. וחז"ל אמרו לנו כמו כן ששואלים לו לאדם: נשאת ונתת באמונה? קבעת עיתים לתורה? ואם רק אינו מורד בה', דהיינו שאינו מבטל מצוות ה' בידיים ואינו עובר עברות בידיים בודאי יזכה לעולם הבא באופן היותר נעלה.

מאוצר הברכה

" ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" והרגל נפשך במחשבות קדושות כי זה כל האדם, כי כל מחשבה רעה היא סם המוות לנפש.

ותזכור תמי, שמן האר"י היה אומר לכל אחד המחשבות שעברו עליו מעשרים שנה, וכשתרגיל עצמך במחשבות קדושות – תזכה שיהיה נפשך דבוקה ממש באור עליון, ויהיה פנך ממש פני שכינה "
[עצי עדן – מעשר שני]

מאורות היכל הברכה

"והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו" – ולזה המרגלים אמרו כי חזק הוא בקליפה, יותר ממה שאנו נדרשין בקדושה, לזה אמרו לא נוכל לעלות בוא"ו, אבל לא שמו על ליבם מסירות נפש ואחדות האמיתי מיוחד, כי בכל תנועה אלופו של עולם אור אין סוף ממש לית אתר פנוי מינייה, ובאמונה זאת לקבל הכל באהבה, היו עולים ומעלין כל הדרגין קדישין, וכל שרשי נשמות ישראל וכל הברורין לאחדות אחר לב אחר, כמו שיהיה לעתיד במהרה בימינו, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, בביטול כל הרע, עד שיהיו כל הבחינות מקושרין באחדות הפשוט בכל תנועה ממש, בחיות אמיתי ובנעם אור עליון. [ה"ה דברים]

החידה השבועית

- א. האם מקום סקילת הנסקלים קרוב לבית דין או לא?
- ב. מדוע יש בציצית שמונה חוטים?
- ג. באיזה מהקרבות עולה קרבה לפני קרבן חטאת?
- ד. מה הפירוש "ולא תתורו" אחרי לבבכם ואחרי עיניכם"?

נאמר בפרשתנו: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (טו, לט), ופירש רש"י כאן: הלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות, ע"כ. וכפי הסדר שבפסוק נמצא גם במדרש רבה כאן "הלב והעיניים הם סרסורין לגוף", וכן בירושלמי "אמר ר' לוי, ליבא ועינא תרין סרסורין דחטאה" (ברכות פ"א ה"ה). ומפורש יותר בספרי כאן "ולא תתורו אחרי לבבכם - מגיד שהעיניים הולכים אחר הלב", עיי"ש.

אך צריך להבין, הן רש"י עצמו מתאר שהסדר הוא שבתחילה העין רואה ואחר כך הלב חומד, אם כן מדוע בפסוק נזכר קודם ענין הלב ואח"כ העיניים, ומה כוונת הספרי שהעיניים הולכים אחר הלב.

ויש לבאר הענין בפשיטות. דהנה אדם שהלך ברחוב וראה ח"ו איזה ענין רע, אם יסיר מחשבתו ולבו ממה שראה, הרי יתקיים בו "התעיף עיניו בו ואיננו", והכל יפרח ממנו, ורק אם ישים לבו ומחשבתו על הענין שראה, הנה על ידי זה גורם לעצמו חטא ועוון ח"ו. וזה הפירוש כאן, ברור שהעין היא המתחילה במעשה, וכמו שנקט רש"י בלשונו, אבל ביכולת האדם לדחות מעצמו מה שראה, ולא יגיע לעבירה, אבל אם התבונן במה שראה, הרי ע"י מחשבת הלב, חוזר ונזקף ענין ראיית העין, והוא הוא הגורם את החטא לאדם. וזהו מה שאמר הפסוק "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ושפיר נקט אחר ענין התבוננות הלב שוב ענין ראיית העין, כיון שהתבוננות הלב חוזרת שוב לענין ראיית העין שקודם לה. ובוודאי אם גרמה התבוננות הלב בראייה הראשונה לכך שהאדם מסתכל ח"ו שוב בדבר הרע, הרי הראייה השניה, בעקבות הרהור הלב, היא בוודאי תוצאה של "אחרי לבבכם". ולכן צינתה התורה על מצוות ציצית, כדי שהיהודי יסתכל בציצית ויקדש את ראייתו ואת לבו, וגם אם ח"ו יראה דבר רע - מיד יסירנו ממחשבתו ולא יגיע הדבר אפילו להרהור הלב.

מעשה רבותינו מקאמאראנא

מהרי"א אייכנשטיין מכפר סאפרין זצוק"ל

פעם אחת שאל ה"קצות החושן" את רבנו אם יש לו בנים בני תורה, והשיב לו רבנו שחנן אותו השי"ת, בבנים תלמידי חכמים ובייחוד בבנו הבכור, שהוא מצוין בשכל טוב שלו בפלפול וסברה, והגאון רצה לראותו אבל רבנו אמר לו שאינו יכול להבטיח לו שיתרצה להתבטל מלימודו ולבוא אליו, כי שוקד הוא על לימודו יומם ולילה, ואינו פוסק אף רגע ממשנתו.

ענה לו הגאון "אם כן, תאמר לו בשמי, שהנני גוזר עליו בכוח התורה שיבוא אלי, וכאשר מסר רבנו את הדברים לבנו, לא יכל להמרות את פי הגאון ונסע אליו, פלפל עמו הגאון בהלכה ומצא אותו מלא וגדוש בש"ס ופוסקים, אבל מכיוון שנודע לו במשך השיחה שהוא נוטה לדרך החסידות, ומכתת את רגליו אל צדיקי הדור, הוכיח אותו הקצוה"ח על דרכו בחסידות.

והרב ר"צ פרש לפניו כשמלה, את כל היתרונות שבדרכי העבודה של הבעש"ט על כל ההולכים לפניו, ודבריו התחילו למצוא מסילות בלבו של הגאון, ומיראתו פן ייתפס גם הוא לחסידות, הפסיק את השיחה באמצע, וקם ועזב את החדר ואמר: הבה אברחה מפניו, כי עוד מעט ויהפכני לחסיד.

מאורות הזוהר – על כולם מחל הקב"ה חוץ מלשון הרע

ר' שמעון אמר, אם היו ישראל נכנסים לארץ תחת סימן לשון הרע של המרגלים, לא היה עומד העולם אפילו רגע אחד. מי הוא האומן של לשון הרע, דהיינו השורש שלו - נחש. סוד הדבר הוא כשבא נחש על חוה, דהיינו החטא של עץ הדעת, הטיל בה זוהמא דהיינו הטומאה שלו, שכל החטאים של בני אדם באים מזוהמא הזו, אמר ר' שמעון, ועל כולם מחל הקב"ה, חוץ מלשון הרע. כי כתוב: "אשר אמרו ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו".

בוא וראה, מה עשה לשון הרע ההוא של המרגלים, שגזר על אבותנו שלא יכנסו לארץ. ואלו שאמרו לשון הרע מתו. ונגזר בכיה לדורי דורות, שבאותו יום נחרבו ב' המקדשים. כביכול, כיון שהוציאו לשון הרע על ארץ הקדושה, הוא כאלו הוציאו עליו, משום זה קנא הקב"ה על זה, ועמדו ישראל להתכלות מן העולם, לולא תפלתו של משה.

ויספרו לו ויאמרו וגו': א"ר חייא מה השינוי כאן, שכתוב, "ויספרו", ולא כתוב. ויגידו או ויאמרו, ומשיב, אלא כל אחד פירש הדבר בפני עצמו. "ויגידו", בכל מקום שכתוב ויגידו, רמז מרמז בחכמה. וכבר למדנו. ויאמר, היינו אמירה בלבד. ויאמרו, פירושו, הרהור הלב. ע"ד שכתוב "ויאמר המן בלבו". ויאמרו פירושו נתינת פקודה וכבר העמדנו בכמה מקומות, "ויספרו" פירושו בכל מקום פרשת הדברים. שכל אחד ואחד פירש הדברים. באנו אל הארץ: שואל, הלכנו אל הארץ היה צריך לומר. ומשיב, אלא באנו, פירושו, נכנסנו שמה בארץ ההיא שהיית משבח בכל יום. והיית אומר שאין כמוה. וגם זבת חלב ודבש היא, ר' יצחק אמר מי שרוצה לומר שקר, אומר בתחילה דבר אמת, כדי שיאמינו לו כזביו. וע"כ אמרו תחילה, "וגם זבת חלב ודבש היא". ר' חייא אמר וכו': רח"א, כך אמרו, באנו אל הארץ שהיית משבח בכל יום, ואמרת, שאין כמוה וגם זבת חלב ודבש היא, והרימות שבחה על כל הארצות. ואינו כן, כי זה פריה, כי אשכול אחד מן הקטנים כרתו, והראו להם. אמרו, אם ארץ זו מנחיל הקב"ה לישראל, וסבלו עליה כל אלו הצרות והיגיעות, הרי בארץ מצרים יש אשכולות ופירות הארץ החשובים מהם פי שנים.

אפס כי עז העם: אמרו, כי מדרך העולם הוא שהגבורים עורכי מלחמה יושבים מחוץ לערים, לשמור הדרכים, וכאן אפילו יושבי העיר הם חזקים, גבורים. "והערים בצורות" - שאפילו כל מלכי העולם יתאספו עליהם, לא יוכלו לעשות בהם משהו קלקול. א"ר יוסי, כל מה שאמרו בלשון הרע אמרו, והקשה מכולם הוא שכתוב, "עמלק יושב בארץ הנגב", בדומה לאדם שנשכו נחש, כשרוצים לאיים עליו, אומרים לו, הרי נחש כאן.

ר' אבא אמר ודאי זה קשה מכל מה שאמרו, כלומר, שאמרו, אותו העורך מלחמה עם הכל, הנה נמצא כאן, ובאיזה מקום, בארץ הנגב, שהוא המקום, שאנו נכנסים לארץ, מיד, "ותשא כל העדה ויתנו את קולם" שקבעו בכיה לדורות לעולם באותו לילה, שהיה ליל תשעה באב, שבו נחרבו ב' המקדשים.

אמר יוסי עצה לקחו לעצמם להוציא שם רע על הכל. מהו על הכל. היינו על הארץ ועל הקב"ה, א"ר יצחק, על הארץ, נכון הוא, על הקב"ה, מאין לנו, אמר לו, זה משמע משכתוב, "אפס כי עז העם", שפירושו מי יכול להם, כי עז העם, הוא בדיק, כלומר, שאפילו הקב"ה לא יוכל להם. והוציאו שם רע על הקב"ה וכתוב "עמלק יושב בארץ הנגב", אז גרמו כל זה כמו שלמדנו, ורצה הקב"ה לכלותם מן העולם. ז"ש, "ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו" וגו'.

מאורות הסיפור החסידי - כוחו של לשון הרע

בניו של "היהודי" הקדוש מפשיסחא ז"ל היו פעם אחת בלבוב, ולא היו להם תעודות מסע (דרכונים), ופחדו לנסוע משם. בלילה בא איש אחד אליהם, ואמר שהוא הגביר פלוני, והוא רוצה לבוא לעזרתם, והזמינם אצלו לשבת קודש, ולקח אותם על אחריותו והבטיח שהוא יצא ויבוא לפנייהם באין מחריד ומפגיע. אגב הדברים האלה סיפר להם את הקורות אותו בשכבר הימים עם אביהם "היהודי" ז"ל:

אני הייתי מלמד במקום אחד, סמוך לעיר לובלין, ונסעתי ללובלין "החווה" הקדוש ז"ל. והיה שם אז רב אחד בשם ר' כיסילי, ודיבר לפני ה"חווה" מלובלין על אביכם "היהודי" הרבה דברי לשון הרע. המה היו מסוגרים בחדר מיוחד, ואני התחבאתי באותו חדר מאחורי ארון הבגדים לשמוע את דבריהם. כאשר שמעתי את הדיבה של ר' כיסילי נזדעזעתי מאוד, ולא יכולתי להתאפק, ויצאתי מאחורי ארון הבגדים, ותפסתי את התפילין של החווה שהיו מונחים על השולחן, כי החווה היה מלובש אז בתפילין דרבנו תם, ואמרתי: הנני נשבע בנקיטת חפץ, בתפילין הללו, כי כל דברי ר' כיסילי הם שקר מוחלט.

ר' כיסילי ברח משם תיכף ומיד, והרבי מלובלין אמר לי "יישר כח" והוסיף: זה ארבעים שנה אשר ה"בעל דבר" (השטן) שומר את ר' כיסילי שלא ייכשל אפילו בהרהור עבירה, כדי שאני אקבל עתה מאתו את הלשון הרע על "היהודי"!
ואביכם "היהודי" צפה כל זאת ברוח קדשו, ובעוד כמה רגעים נשמע הקול אשר "היהודי" הנה זה בא. רצתי לקראתו וסיפרתי לו את כל המאורע, וברך אותי בהצלחה. ומאז והלאה הנני, ברוך השם איש עשיר, וכל אשר אני עושה ה' מצליח בידי. והנה הערב בא אלי אביכם בחלום, ואמר לי, כי אתם נמצאים פה בעיר במבוכה. על כן באתי לחלותכם לבוא אלי לשבת, ובעזרת השם כל מחסורכם עלי, ואני אדאג לשלומכם